

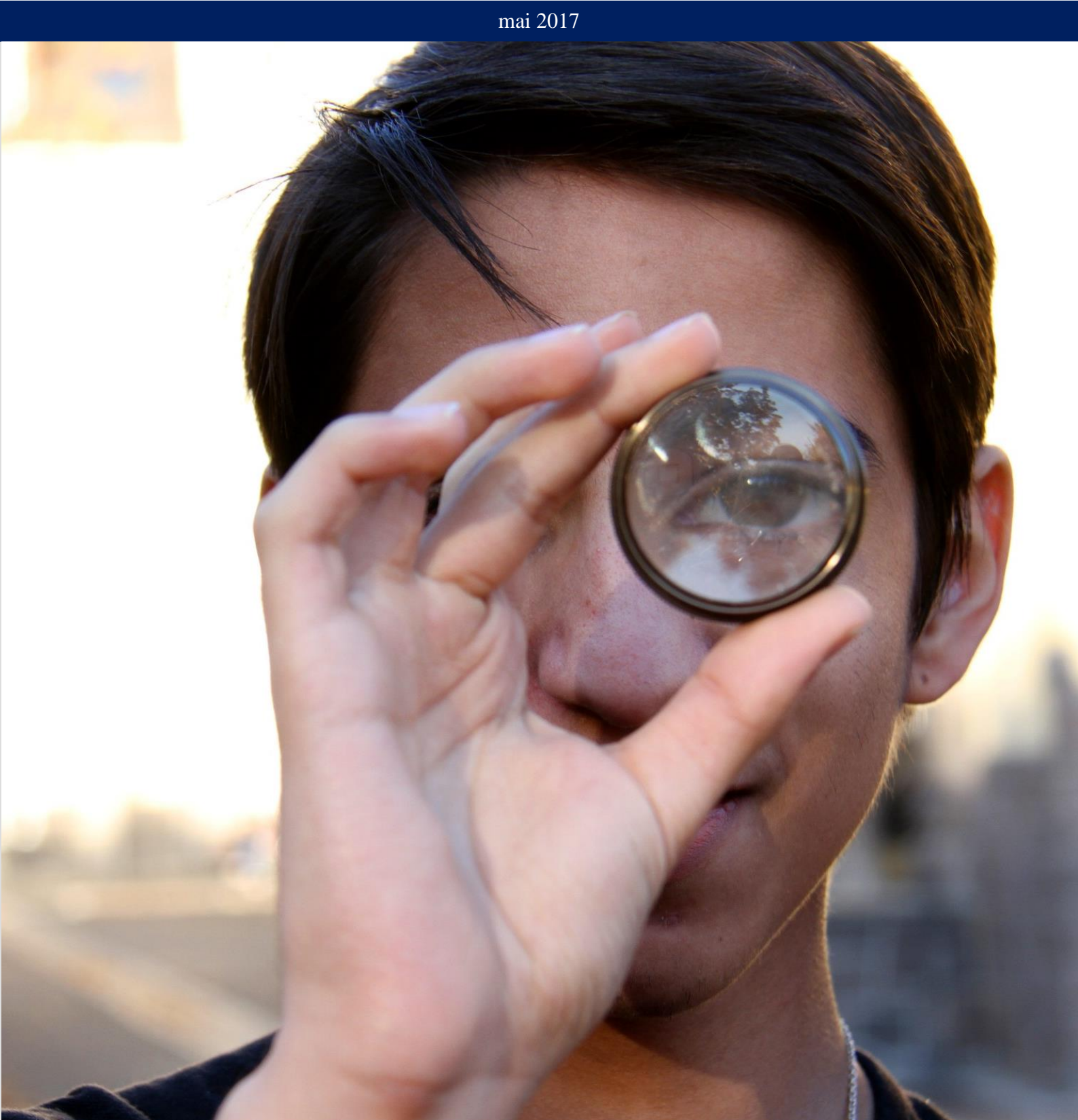

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Skolebehovsplan 2018-2027

Høringsutkast videregående skole og særskilte byomfattende tilbud

mai 2017

INNHOOLD

INNLEDNING	3
MÅL FOR SKOLEBEHOVSPANLEGGING	3
SAMMENDRAG	4
1. VIDEREGÅENDE SKOLE	6
1.1 BEHOV	6
1.2 STRATEGIER	8
1.3 ANBEFALTE TILTAK	10
1.4 NY UTREDNING – YTTERLIGERE KAPASITET OG UTVIKLING AV EKSISTERENDE SKOLER	17
1.5 NYE SKOLEFAGLIGE UTVIKLINGSRETNINGER	18
2 SPESIALUNDERVISNING I GRUNNSKOLEN	21
2.1 BEHOV	21
2.2 STRATEGIER	22
2.3 ANBEFALTE TILTAK	22
2.4 NY UTREDNING	23
3 TILBUD FOR NYANKOMNE MINORITETSSPRÅKLIGE ELEVER I GRUNNSKOLEN OG VIDEREGÅENDE OPPLÆRING	24
4 FAGSKOLEN	26
5 VOKSENOPPLÆRING	27

INNLEDNING

Utdanningsetatens forslag til Skolebehovsplan 2018-2027 for videregående skole og særskilte byomfattende tilbud er på offentlig høring 8. mai -15. juni 2017. Høringsutkastet gir en oversikt over Utdanningsetatens forslag til skoleutbygging i perioden. I tillegg fremlegges tre skolefaglige utviklingsretninger for videregående skole til offentlig høring og debatt, dette som grunnlag for utvikling av konkrete forslag i kommende rullinger av skolebehovsplanen.

Etter høring vil skolebehovsplanen høsten 2017 behandles politisk som en del av byrådets forslag til budsjett og økonomiplan.

Denne delen av skolebehovsplanen omfatter videregående opplæring og særskilte byomfattende tilbud. Grunnskoledelen av skolebehovsplanen ble sendt på høring 15. mars i eget dokument. Høringsfristen er 15. juni for begge delene av skolebehovsplanen. Høringsinnspill sendes til postmottak@ude.oslo.kommune.no.

MÅL FOR SKOLEBEHOVSPLANLEGGING

Oslo kommunes mål er å sikre at Oslos elever til enhver tid har tilstrekkelig med funksjonelle skoleanlegg. Med funksjonelle skoleanlegg menes både praktisk funksjonalitet og at skoleanleggene bidrar og tilrettelegger for oppnåelse av overordnede skolefaglige og byutviklingsmessige mål.

Planleggingen av skolekapasitet er knyttet til kommunens overordnede mål for Osloskolen. Dette innebærer at skoleanleggene og skolestrukturen, i tillegg til å gi tilstrekkelig kapasitet, skal bidra til økt læringsutbytte, trygt og godt læringsmiljø og at flere elever fullfører og består det trettenårige utdanningsløpet.

I kapasitetsplanleggingen og i etablering og utbygging av skoler arbeides det etter følgende målsettinger:

- Skole- og opplæringskapasiteten skal møte forventet vekst i antall barn, elever og lærlinger.
- Skoleanleggene skal gi gode læringsmuligheter og være gode rammer for trivsel og trygghet for både lærere og elever.
- Det fysiske læringsmiljøet skal understøtte samvirke mellom skole, arbeidsliv og andre aktører og slik bidra til at flere elever og lærlinger fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Kvaliteten på nye skoleanlegg og pedagogiske hensyn i utbyggingen er ivaretatt i standard kravspesifikasjon for skoleanlegg i Oslo kommune (SKOK 2015).

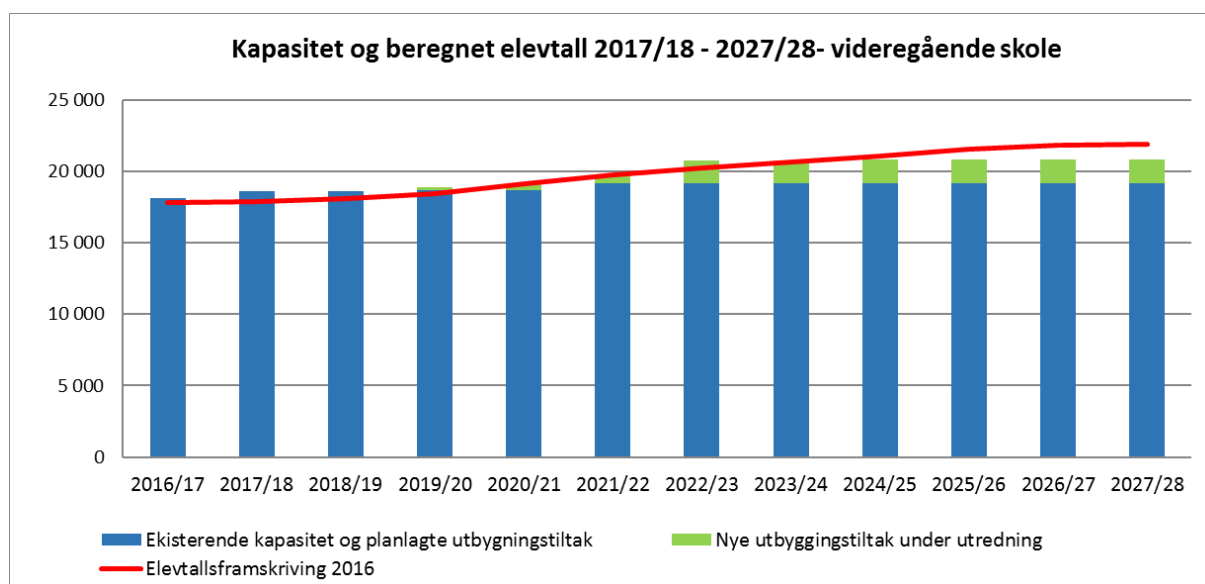
Skoleanlegg er store investeringer for Oslo kommune. Nye anlegg bør derfor i størst mulig grad ivareta andre kommunale målsettinger. I den endelige avveiningen mellom ulike kommunale behov og føringer vil det alltid være de pedagogiske målsettingene om å dekke alle elevers læring og utvikling som veier tyngst.

SAMMENDRAG

Denne planen foreslår tiltak for videregående skoler og spesialundervisning i grunnskolen. I tillegg beskriver planen dagens situasjon for mottak og alfabetiseringstilbudene, Fagskolen og Voksenopplæringen.

VIDEREGÅENDE SKOLE

Fra skoleåret 2017/18 til 2027/28 vil det bli 4000 flere elever i den videregående skolen i Oslo. Elevtallet vil øke fra rundt 17 900 til 21 900. Høsten 2017 er det om lag 700 ledige plasser ved de eksisterende videregående skolene og i overkant av 500 nye elevplasser er under planlegging/videre utredning. I denne planen foreslås etablering av om lag 1700 nye elevplasser, i tillegg til at 1500 elevplasser ved to eksisterende skoler rehabiliteres. Fram til skoleåret 2027/28 er det derfor behov for ytterligere 1100 nye elevplasser utover det som foreslås i denne planen og er under utredning. Samtidig vil flere videregående skoler ha behov for rehabilitering.

Kapasitet og beregnet elevtall 2017/18 – 2027/28, inkl. vedtatte og foreslåtte utbyggingstiltak

Analyser av samfunnets og næringslivets behov viser at det bør etableres flere attraktive plasser innenfor blant annet helse og oppvekst og service og samferdsel. Det vil også være økende behov for høyere utdannet arbeidskraft.

I tråd med målene for videregående opplæring, er Utdanningsetatens strategi for utvikling av videregående skolekapasitet:

1. Å etablere nok kapasitet.
2. Å etablere attraktive skoler som elevene søker seg til. Det vil si skoler med god beliggenhet; tydelige og sterke fagprofiler; tilknytning til relevant arbeids- og næringsliv, universiteter og høyskoler; og riktig dimensjonering.

Nye forslag

Tiltak	Ferdig til skoleåret	Elevtallsøkning
Ny videregående skole med helse- og oppvekstfag	2021/2022	600-810
Ny skole i Myntgata	2022/2023	840-1020
Etterstad videregående skole: rehabilitering/nybygg	2023/2024	Opprettholde elevtall
Hartvig Nissens skole: rehabilitering/utvidelse	2024/2025	Opprettholde elevtall + 90
Rehabilitering av Kirkeveien videregående skole (ev relokalisering til lignende eiendom)		

Skolefaglige utviklingsretninger

For å sikre at videregående skoler etableres og utvikles i tråd med strategiene, har Utdanningsetaten utredet tre skolefaglige utviklingsretninger til offentlig høring og debatt i forbindelse med skolebehovsplanen 2018-2027 og deretter konkretiseres i neste konseptvalgutredning. De tre retningene er [1] Teknologi og digitalisering [2] Det grønne skiftet, helse og miljø og [3] Samfunn og innovasjon i en internasjonal kontekst.

SPECIALUNDERVISNING I GRUNNSKOLEN

Fra 2017/18 til 2027/28 vil behovet øke med anslagsvis 200 elevplasser. Det er flere søkere til plasser i spesialgrupper/-skoler enn det er plass til og 70 elevplasser er under planlegging/videre utredning. Samtidig har flere av spesialskolene rehabiliteringsbehov.

I tråd med målene for opplæring i grunnskolen er Utdanningsetatens strategi for utvikling av kapasitet innenfor spesialundervisningen:

1. Spesialskolene holdes på dagens nivå.
2. Nye plasser etableres i spesialgrupper.
3. Nærskolens mulighet til å tilpasse bygningsmassen for å integrere elever med funksjonsvansker styrkes.

Nye forslag

Spesialskoler		
Relokalisering av Haukåsen skole		
Nybygg for Lønnebakken skole på dagens tomt		
Nye spesialgrupper	Ferdig til skoleåret	Elevtallsøkning
Ny barne- og ungdomsskole på Hoff	2022/2023	16
Ny barneskole på Frysja	2021/2022	24
Ny ungdomsskole på Voldsløkka	2022/2023	24
Tiltak i nærskolen		
Det bevilges en årlig avsetning til bruk ved behov for særskilt bygningsmessig tilrettelegging for å kunne integrere elever med funksjonsvansker i nærskolen.		
Det vurderes å styrke veileidingskapasiteten ved spesialskolenes to kompetanseenheter.		
Godt fungerende elever med autismespekterforstyrrelser gis tilbud ved nærskolen og det utvikles autisमेvennlige skoler/skolemiljøer.		

1. VIDEREGÅENDE SKOLE

1.1 BEHOV

KAPASITET OG ELEVTALL

Oversikt over eksisterende skoler i Oslo kommune

Bjerke videregående skole	Foss videregående skole	Kongshavn videregående skole	Persbråten videregående skole
Bjørnholt videregående skole	Fyrstikkalleen skole	Kuben videregående skole	Stovner videregående skole
Blindern videregående skole	Hartvig Nissens skole	Lambertseter videregående skole	Ullern videregående skole
Edvard Munch videregående skole	Hellerud videregående skole	Nydalen videregående skole	Ulsrud videregående skole
Elvebakken videregående skole	Hersleb videregående skole	Oslo handelsgymnasium	Valle Hovin videregående skole
Etterstad videregående skole	Holtet videregående skole	Oslo katedralskole	

Videregående skoler i Oslo kommune skoleåret 2017/2018.

Eikelund videregående skole	Haukåsen skole	Kirkeveien videregående skole	Kongsskogen videregående skole
-----------------------------	----------------	-------------------------------	--------------------------------

Spesialskoler med videregående tilbud i Oslo kommune skoleåret 2017/2018.

Skoleåret 2016/2017 var det en kapasitet på om lag 18 100 plasser i de videregående skolene i Oslo kommune. Det er ikke realistisk å legge til grunn at 100 prosent av kapasiteten i skolene kan benyttes til enhver tid. For å ta høyde for forholdene knyttet til oppfylling og frafall i løpet av skoleåret, brukes en oppfyllingsgrad på 94,5 prosent i behovsplanleggingen.

VEDTATTE OG IGANGSATTE TILTAK

Fra skoleåret 2017/18 til 2027/28 vil behovet øke med om lag 4000 elevplasser, fra rundt 17 900 til 21 900. I starten av perioden er det antatt å være nok elevplasser. Høsten 2017 er det om lag 700 ledige plasser ved de eksisterende videregående skolene og rundt 500 nye elevplasser er under planlegging/videre utredning. Fra skoleåret 2019/20 er det forventet å bli knapt med kapasitet. Behovsanalysen tar utgangspunkt i framskrivningene fra oktober 2016.

Samtidig har flere videregående skoler rehabiliteringsbehov. Videre viser analyser av samfunnets og næringslivets behov viser at det bør etableres flere attraktive plasser innenfor blant annet helse og oppvekst og service og samferdsel. Det vil også være økende behov for høyere utdannet arbeidskraft. Det planlegges midlertidige lokaler fra skoleåret 2017/2018 for å forskuttere vedtatt kapasitetsøkning ved Edvard Munch vgs.

Utbyggingstiltak	Plasser	Ferdig år	Status
Utvidelse av F21	90	2019/20	Husleieavtale fremmes for politisk behandling vår 2017
Utvidelse av Edvard Munch vgs	450	2021/22	Prosjektering

Elevplasser under planlegging/utredning

I skoleåret 2027/28 vil det være en underdekning på om lag 2800 elevplasser, dersom kapasiteten skoleåret 2017/18 opprettholdes og antall elevplasser ved Fyrstikkalleen skole og Edvard Munch videregående skole øker som vedtatt.

BEHOV FOR ULIKE UTDANNINGSPROGRAM

Nye videregående skoler skal ikke bare møte behov for elevplasser men også bidra til at flere elever fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt for videre utdanning og arbeidsliv.

Det er to hovedtilnærminger til behovene per utdanningsprogram framover. Den ene er søkning til utdanningsprogrammene som viser elevens preferanser. Den andre er nærings- og arbeidslivets behov. Å etablere flere plasser på et utdanningsprogram uten å få flere søkere, er uhensiktsmessig. Det vil også være lite hensiktsmessig å legge opp til ubegrenset vekst i populære utdanningsprogram eller tilbud dersom dette medfører at elevene verken får læreplass eller arbeid når utdanningen er fullført.

Ut fra gjennomsnittlig søkning og forventninger om generell elevtallsutvikling er det absolutt størst behov for etablering av flere elevplasser for studiespesialisering. Det er overkapasitet innen helse og oppvekstfag og teknikk og industriell produksjon. Samtidig har samfunnet og arbeidslivet behov som til dels er motstridende med søkningen.

I framskrivinger fra SSB¹ går det frem at mot 2035 blir det større behov for folk med høy utdanning og videregående fagutdanning i yrkeslivet. SSBs framskrivinger viser at det vil bli stor etterspørsel etter arbeidskraft med yrkesfagutdanning med fagbrev innen elektrofag, bygg- og anleggsgfag, andre naturvitenskapelige og tekniske fag og håndverk, og pleie- og omsorgsfag. Derimot ser man et synkende behov for de som har grunnskole eller allmenne fag og økonomiske og administrative fag fra videregående skole som høyeste fullførte utdannelse. Det fremgår også av rapporten at tjenesteøkonomien blir mer og mer viktig. I den sammenhengen fremstår teknologi som sentralt for å skape tjenester som løser utfordringene.

Basert på analysene av samfunnets og næringslivets behov er det mye som tyder på at det bør legges til rette for økt tilbud av plasser blant annet innenfor helse og oppvekst og service og samferdsel. Når det samtidig er undersøkning til disse fagområdene, er det behov for nye typer tilbud med en annen attraktivitet enn dagens.

TRENDER OG SAMFUNNSEMDRINGER

Samfunnet og arbeidslivet er preget av store endringer på mange områder. Basert på nasjonale og lokale føringer, og på bakgrunn av relevante utredninger, framskrivinger og andre dokumenter, har Utdanningsetaten valgt å drøfte tre områder med en rekke aktører fra sentrale virksomheter i privat og offentlig næringsliv, universiteter og høyskoler og andre kunnskapsmiljøer, samt ungdommer fra ulike skoler og organisasjoner. Disse tre områdene, som vil være spille en vesentlig rolle i forbindelse med skoleutviklingen videre framover, er teknologi/digitalisering, klima- og miljøutfordringer, innovasjon og globalisering. Se kapittel 5 for utdyping av skolefaglige utviklingsretninger.

---

¹ Dapi, B. et al (2016): Education-specific labour force and demand in Norway in times of transition

---

1.2 STRATEGIER

Videregående skoler skal ikke bare møte behov for elevplasser, men også bidra til at flere elever fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt for videre utdanning og arbeidsliv. Utdanningsetaten mener at nye videregående skoler må bidra til dette ved at porteføljen av faglige profiler styrkes og utvides. Skolene må fremstå som attraktive for elevene og gi tilbud som samsvarer med samfunnets og arbeidslivets behov. Utviklingen må skje i tråd med de nasjonale rammene som er gitt for videregående opplæring med hensyn til struktur og utdanningsprogram.

I tråd med målene for videregående opplæring, er Utdanningsetatens strategi for utvikling av videregående skolekapasitet:

1. Å etablere nok kapasitet.
2. Å etablere attraktive skoler som elevene søker seg til. Det vil si skoler med:
  - a. God beliggenhet
  - b. Tydelige og sterke fagprofiler
  - c. Tilknytning til både relevant arbeids- og næringsliv, universiteter og høyskoler
  - d. Riktig dimensjonering – et fagtilbud som ivaretar både søkerens ønsker og samfunnets fremtidige behov for arbeidskraft

BELIGGENHET

For at nye skoler skal kunne nås lett for elever fra hele byen, bør de legges sentrumsnært eller i nærheten av attraktive sentre og kollektivknutepunkter. Dette støttes av søkermønsteret og av Utdanningsetatens undersøkelse om elevenes skolevalg. Det er viktig at ungdom fra de ulike deler av byen har en reell valgmulighet om de ønsker et tilbud i nærheten av sitt bosted eller et sentrumstilbud. Dette oppnås best gjennom at tilbudet i sentrum økes, fordi det er eksisterende tilbud i alle delene av byen som ivaretar de som ønsker opplæring i sitt nærområde. Ved utvikling og lokalisering av nye skoler står klyngetenkning sentralt, det vil si tett kopling mot ulike kunnskapsmiljøer og samlokalisering der det er mulig.

TYDELIGE OG STERKE FAGPROFILER

Elevenes karaktersnitt og grunnlaget fra grunnskolen er viktigst for at de skal fullføre og bestå. Samtidig dokumenterer bortvalgsundersøkelsen² at innfrielse av førstevalg ved inntak til videregående skole øker sannsynligheten for å fullføre og bestå med fem prosentpoeng. Utdanningsetatens strategi er at porteføljen av videregående skoler skal ha ulike fagprofiler som er attraktive for elever med ulike interesser. At flest mulig skoler er attraktive for "sin" gruppe elever kan føre til en jevnere søkning og dermed bidra til at flere fullfører og består på grunn av effekten av å komme inn på den skolen man ønsker å gå på.

En tydelig profil bidrar også til utvikling av sterke fagmiljøer knyttet til valgt fagprofil på de ulike skolene. Dette fremheves også i Yrkesveien - Byrådets strategi for fag- og yrkesopplæringen i Oslo (2016), hvor det fremgår at elever som velger yrkesfag skal møte attraktive skoler med sterke fagmiljøer, god kvalitet i opplæringen og relevant utstyr. For å sikre dette, peker Yrkesveien på at de yrkesfaglige tilbudene skal sentraliseres på utvalgte skoler og at tilbudene utvikles med faglig tematisk sammenheng, slik at skolene etablerer en tydelig og gjenkjennbar profil.

---

² NIFU-STEP (2008) Bortvalg og kompetanse. Rapport 13/2008. Oslo: NIFU-STEP.

Solide og kompetente fagmiljø kan bidra til at flere elever lærer mer, fullfører og består. Utvikling av nye konsepter og skoleprofiler skaper attraktivitet for skolene. Sterke fagmiljøer, tydelig konsept/fagprofil, og nær tilknytning til samfunnet for øvrig gjør skoler til gode og attraktive læringsarenaer.

NÆRHET TIL HØYERE UTDANNING, ARBEIDS- OG NÆRINGS LIV

Tilknytning til samfunnet sikres gjennom samarbeid med relevant arbeidsliv og høyere utdanning. Alle nye videregående skoler skal etablere et langsiktig, avtalefestet skolefaglig samarbeid for å sikre økt relevans i opplæringen, bidra til arbeidslivsforståelse og gi mulighet for å bli tidlig inspirert til å ta videre utdannings- og yrkesvalg. Slik utvides læringsarenaene utover skoleanleggene og elevene får se relevansen av det de lærer på skolen, noe som det antas vil føre til økt motivasjon.

Dette vil kunne bidra til at:

- Flere elever får lærekontrakt
- Yrkesfagene blir mer attraktive og relevante for nye grupper
- Studieforbereidende utdanningsprogram knyttes nærmere opp mot videre studier
- Den enkelte elev realiserer sine muligheter på en bedre måte
- Behovene i nærings- og arbeidslivet møtes bedre i årene som kommer

RIKTIG DIMENSJONERING

Fagtilbudet skal ivareta både søkerens ønsker og rettigheter og samfunnets fremtidige behov for arbeidskraft. Framskrivninger fra SSB, relevante forskningsrapporter og andre relevante dokumenter må tas hensyn til når skoletilbudet planlegges. Skoleanleggenes kapasitet planlegges gjennom skolebehovsplanen. Skolebehovsplanen gir retning og rammer for aktivitetsplanen (skoletilbudet) for det enkelte skoleår. Aktivitetsplanen har som mål å:

- Ivareta samfunnets behov for arbeidskraft og utvikle samarbeid med eksterne aktører.
- Utvikle en skole- og tilbudsstruktur som tilrettelegger for læring, slik at flest mulig elever/læringer fullfører og består og realiserer sine muligheter.
- Ivareta søkerens ønsker og rettigheter.

STYRKING AV YRKESFAGENE

I de siste årene har Utdanningsetaten fokusert på utvikling av profilskoler, med sterke fagmiljø og nært samarbeid i tråd med strategiene over. En rekke nye skoler er utviklet for å gi elevene flere muligheter og styrke kompetansemiljøet blant lærerne. I tillegg er det et fokus på styrking av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene i mange av skoleprofilene, blant annet for Kuben yrkesarena, Edvard Munch vgs og Ullern vgs.

Flere andre skoler har også utviklet ulike nye tilbud for å løfte yrkesfag de siste årene. Oslo har lavere søkning til yrkesfag enn landet for øvrig. Det er en målsetning å øke søkningen til yrkesfag generelt ved å styrke kvaliteten og attraktiviteten i fag- og yrkesopplæringen. Tall fra Utdanningsdirektoratets Gjennomføringsbarometer 2014 viser at andelen som fullfører og består er større for de yrkesfaglige utdanningsprogrammene enn for de studieforbereidende når man sammenligner elever med samme grunnskolepoeng. Forskjellen er størst blant de med lavest inntakspoeng. Dette betyr at flere elever sannsynligvis kunne fullføre og bestå dersom en større andel av elever med lave snitt fra ungdomsskolen valgte yrkesfaglige studietilbud. Byrådets strategi for fag- og yrkesopplæringen i Oslo - i Yrkesveien sier at elever som velger yrkesfag skal møte attraktive skoler med sterke fagmiljø, god kvalitet i opplæringen og relevant

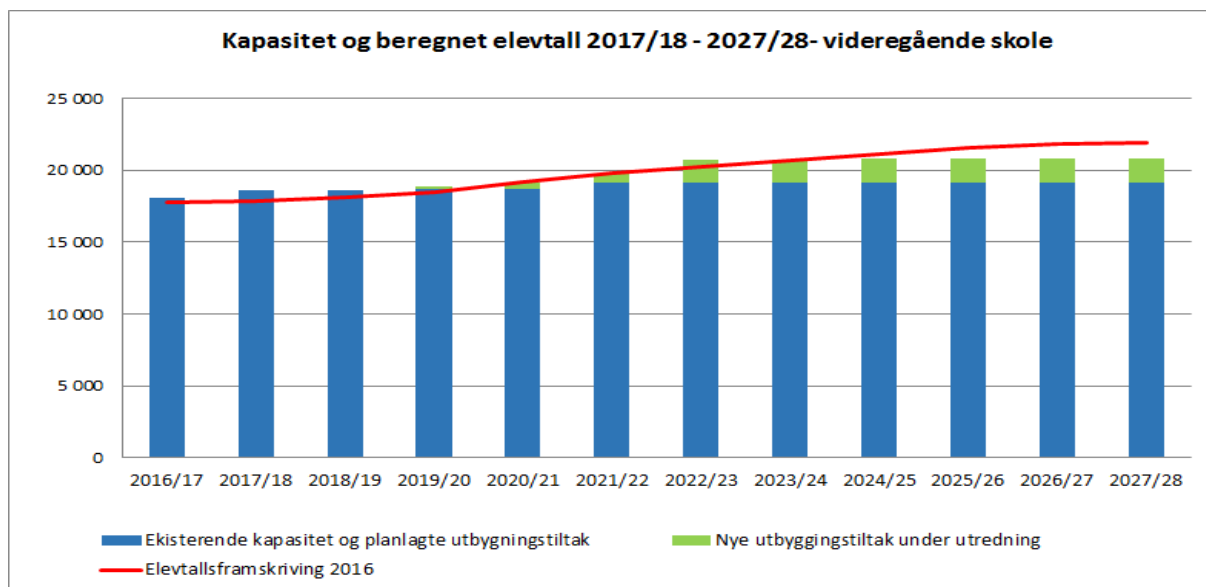
utstyr. For å sikre dette, peker "Yrkesveien" på at de yrkesfaglige tilbudene skal samles på utvalgte skoler og at tilbudene utvikles med faglig tematisk sammenheng, slik at skolene etablerer en tydelig og gjenkjennbar profil. Styrket rekruttering til yrkesfag er også et nasjonalt mål, og ses som avgjørende for å svare på behovene for kunnskap og arbeidskraft i samfunnet.

1.3 ANBEFALTE TILTAK

I Skolebehovsplan 2018-2027 anbefaler Utdanningsetaten følgende tiltak, med til sammen om lag 1700 nye elevplasser:

Tiltak	Ferdig til skoleåret	Elevtallsøkning
Ny videregående skole med helse- og oppvekstfag	2021/2022	600 - 810
Ny skole i Myntgata	2022/2023	840 - 1020
Etterstad videregående skole: rehabilitering/nybygg	2023/2024	Opprettholde dagens elevtall
Hartvig Nissens skole: rehabilitering/utvidelse	2024/2025	Opprettholde dagens elevtall + 90
Sognsveien 80 – samarbeid mellom Blindern vgs, Den franske skolen, Den tyske skolen og UiO		
Rehabilitering av Kirkeveien videregående skole (ev relokalisering til lignende eiendom)		

Utdanningsetaten legger vekt på at nye kapasitetsøkende tiltak skal bidra til å realisere målsettingen om at elevene fullfører skoleløpet med gode resultater. De anbefalte tiltakene som foreslås nå dekker ikke behovet i hele perioden. Ved å utrede og planlegge når behovet kommer nærmere i tid, er det enklere å sikre at nye skoleplasser er i tråd med søkerens og samfunnets behov. I denne planen foreslås etablering av om lag 1700 nye elevplasser, i tillegg til at 1500 elevplasser ved to skoler rehabiliteres.

Kapasitet og beregnet elevtall 2017/18-2027/28, inkl. vedtatte og foreslåtte utbyggingstiltak

Det er knapt med kapasitet skoleåret 2019/2020. Det vurderes ytterligere kapasitet ved eksisterende videregående skoler dette året.

Fram til skoleåret 2027/28 er det behov for ytterligere 1100 nye elevplasser utover det som foreslås i denne planen. Behovet mot slutten av planperioden utredes fram mot Skolebehovsplan 2019-2029.

Utdanningsetaten anbefaler å etablere en ny skole med helse- og oppvekstfag samt studiespesialisering. 600-810 elever. Planlagt ferdigstillelse til skolestart 2021.

Det er behov for flere søkere til helse- og oppvekstfag, og Utdanningsetaten ønsker derfor å utvikle nye typer tilbud med en annen innretning og attraktivitet enn dagens. Utdanningsetaten anbefaler etablering av en ny videregående skole med helse- og oppvekstprofil med skolefaglig samarbeid med et sykehus med spesialisthelsetjeneste, gjerne i klynge med andre helse- og omsorgstilbud som sykehjem, barnehage osv. For å lykkes må avtalene være langsiktige, bindende og juridisk forpliktende.

En slik skole vil kunne få en profil med fokus på forberedelse til yrkeslivet og muligheter for praksisnær utdanning. Samarbeidsavtalen må komme alle skolens elever (helse og oppvekst og studiespesialisering) til gode. Utdanningsetaten vurdering er at et slikt samarbeid er avgjørende for at en ny skole med helse- og oppvekstfag skal bli så attraktiv at søkningen til dette fagtilbudet øker.

Utdanningsetatens erfaring er at samlokalisering av videregående skole og relevante samarbeidspartnere gir:

- Attraktive fellesarealer og spesialrom med stor grad av sambruk.
- Muligheter for felles pedagogiske opplegg.
- Nye muligheter for læring når nysgjerrige og læringslystne voksne og ungdom møtes.

- Elever som opplever at en mer praktisk tilnærming i læringsarbeidet er motiverende, kan løftes gjennom å se læreboka bli levende på laboratorier eller ved å møte ulike rollemodeller og forbilder.
- Kompetanseutviklingsmuligheter for ansatte. Lærere holder seg oppdatert på det siste innen relevant forskning.
- Elevene vil kunne nyte godt av de fremste kompetansemiljøer innen realfag, helsefag og næringsliv og av godt integrert læring på andre arenaer enn verksted og klasserom.
- Samarbeidet forbereder elevene best mulig for morgendagens samfunn og arbeidsliv gjennom praktisk erfaring og lar dem utvikle gode samarbeidsevner.
- Stor profileringsverdi for både skole og samarbeidspartnere.

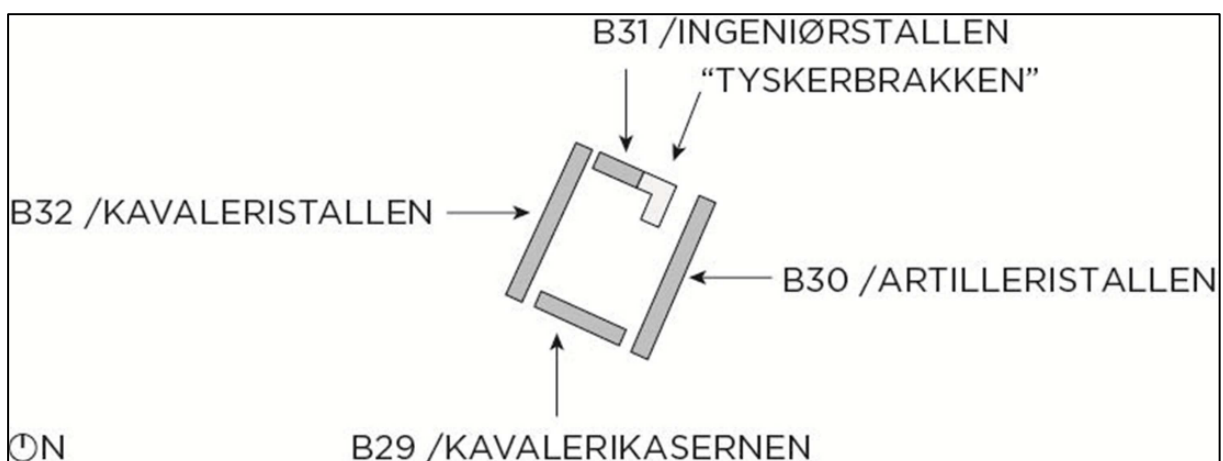
NY VIDEREGÅENDE SKOLE I MYNTGATA 2

Utdanningsetaten anbefaler å etablere en ny skole med restaurant- og matfag og studiespesialisering. 840-1020 elever. Planlagt ferdigstillelse til skolestart 2022.

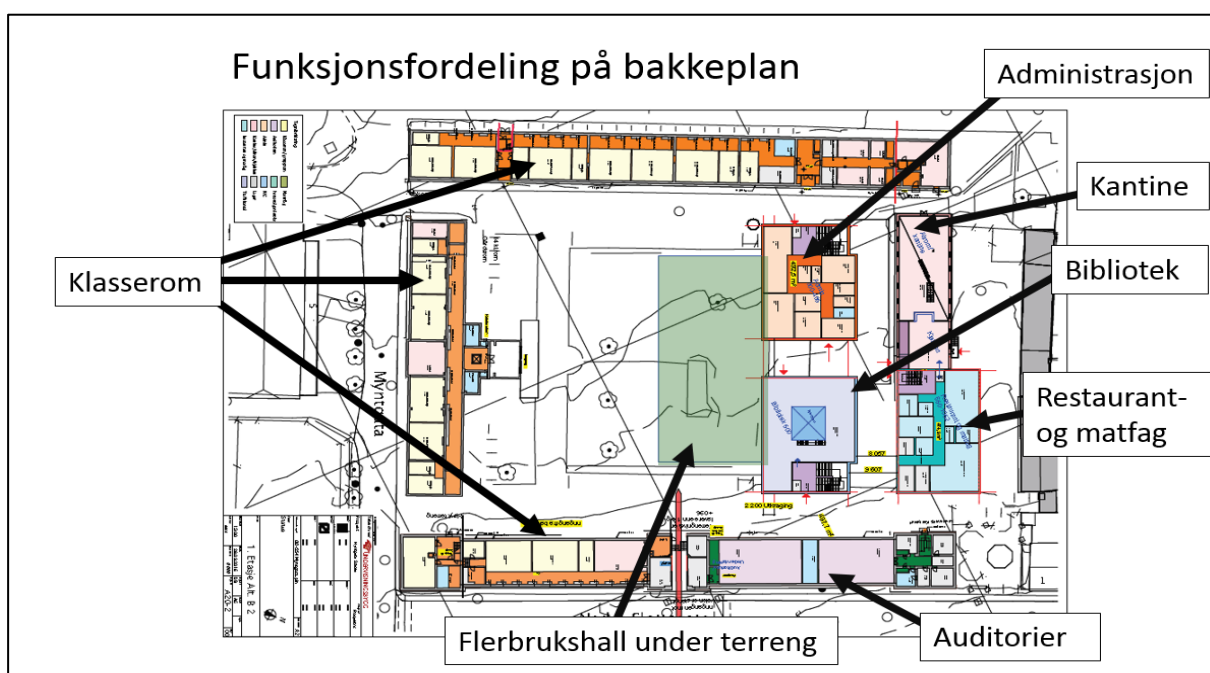
Illustrasjon ny skole i Myntgata 2. Det åpne gårdsrommet tilrettelegges som et aktivt byrom.

Myntgata 2 ligger sentralt i Bydel Sentrum i Kvadraturen i Oslo. Kvartalet defineres av stall- og kasernebygninger mot Kontraskjæret og Nedre Slottsgate, og en hovedbygg mot Myntgata. Det er et stort flott gårdsrom inne i kvartalet som opprinnelig var bebygget med et ridehus. Kvartalet er fredet, med unntak av "Tyskerbrakken" som foreslås revet.

Utdanningsetaten vil etablere et tilbud med restaurant- og matfag i samarbeid med bransjen sentralt i Oslo, og foreslår å etablere en videregående skole for mellom 840 og 1020 elever og nedgravd flerbrukshall (så sant grunnforholdene tillater dette). Utdanningsetaten utreder også andre lokaliseringer for flerbrukshall i nærmiljøet. Skoleanlegget foreslås etablert i bygg B29, B30, B31 og B32, samt et nybygg på en del av gårdsrommet.

Nybygget tilpasses den omkringliggende bebyggelsen, og frittstående bygninger bindes sammen med gårdsrommet. Skolen er utredet med hovedinngang fra gårdsrommet og ankomst fra alle hjørner og gjennomgang fra Nedre Slottsgate. Det åpne gårdsrommet tilrettelegges som et aktivt byrom og legger til rette for bruk på ettermiddag og kveldstid både for skolens egne funksjoner og for annen bruk. Skoleanlegget vil kunne huse både elevdrevet kafé og konferansesenter, og gi en rekke nye fasiliteter til området.

Organisering av funksjoner på bakkeplan ved full utnyttelse av kvartalet til skoleformål.

Det skolefaglige konseptet for denne skolen vil fokusere på reiseliv, studiespesialisering og restaurant- og matfag. I tråd med NHO reiseliv, brukes begrepet reiseliv som overbygning for bransjene servering, overnatting, opplevelse, destinasjon, kultur og transport. En ny skole i Myntgata kan bli en skole som samler og rendyrker reiselivsrelaterte fag i én skole.

Det relevante fagtilbud er mat- og restaurantfag og studiespesialisering med vekt på blant annet ledelse, administrasjon, økonomi og språk. Skolens beliggenhet gir mulighet for samarbeid med flere relevante aktører for eksempel innen restaurant og hotellnæringen.

På grunn av anleggets vernestatus, forutsettes svært tett dialog med planmyndighetene.

ETTERSTAD VIDEREGÅENDE SKOLE: REHABILITERING OG NYBYGG

Utdanningsetaten anbefaler å rehabilitere Etterstad videregående skole og sette opp ett nytt verkstedbygg for å opprettholde dagens fagtilbud og elevtall. Planlagt ferdigstillelse til skolestart 2023.

Etterstad videregående skole ligger mellom Vålerenga og Helsfyr, og tilbyr utdanningsprogrammene mat- og restaurantfag, service- og samferdsel, elektrofag og teknikk og industriell produksjon. Skolen har to spesialgrupper, tilbud til oppfølgingstjenesten og påbygging til generell studiekompetanse.

Utdanningsetaten foreslår å videreføre skolen med dagens yrkesfaglige utdanningsprogrammer og styrke dagens yrkesfaglige profil. Dette er i tråd med innspill fra skolen. Deler av anlegget foreslås rehabilitert, og ett bygg rives og bygges nytt.

HARTVIG NISSENS SKOLE: REHABILITERING OG UTBYGGING

Utdanningsetaten anbefaler å rehabilitere Hartvig Nissens skole, øke elevtallet med 90 elever og samtidig etablere nødvendige funksjoner (bl.a. kroppsøving og drama). Planlagt ferdigstillelse til skolestart 2024.

Hartvig Nissens skole ligger sentralt i Bydel Frogner og tilbyr utdanningsprogrammene studiespesialisering og musikk, dans og drama (fordypning i drama). Skolen har også en stor spesialavdeling. Skoleanlegget er underlagt vern.

Utdanningsetaten foreslår å rehabilitere skoleanlegget og å gi skolen nødvendige arealer for kroppsøving og drama, samt andre funksjoner. Samtidig foreslås det å utvide skolen med én klasserække (90 elever). Samtidig foreslås det å stenge President Harbitz' gate, både for å lage et mer helhetlig anlegg med bedre utearealer, og for å gjøre skolegården til et bedre byrom.

Utdanningsetaten vurderer, i samråd med skolens ledelse, at konsekvensene for skoletilbudet vil være svært store dersom skolen må flytte ut av sentrum i byggeperioden. Det foreslås derfor å gjennomføre byggeprosjektet over fire år, med halve skoleanlegget i drift gjennom hele perioden. Resten av skolen foreslås midlertidig lokalisert i Cort Adellers gate 30, som Utdanningsetaten leier som midlertidige skolelokaler

---

SOGNSVEIEN 80

Blindern videregående skole planlegges utvidet med ungdomstrinn og lokaler til Den tyske skole og Den franske skole. Skolen er midlertidig lokalisert i Sognsveien 80, og planlegges etablert i tilknytning til Universitetet i Oslo. Kommunen er fremdeles i utredningsfase med hensyn til det bygningsmessige. Det skolefaglige samarbeidet mellom Blindern videregående skole, Den franske skolen, Den tyske skolen og Universitetet i Oslo pågår og er under videreutvikling.

Illustrasjon fra Eiendom- og byfornyelsesetatens utredning for Sognsveien 80. Skolevolum markert i gult midt på bildet.

KIRKEVEIEN VIDEREGÅENDE SKOLE

Kirkeveien videregående skole er en spesialskole for elever med bakgrunn fra rus og psykiatri og som har falt ut av skolesystemet. Skolegangen er en viktig del av rehabiliteringen. Elevene skal få en ny start og muligheten til å få kontroll på eget liv og framtidsmuligheter. Trygghet, trivsel og muligheten til å være mest mulig anonym er viktige faktorer i dette perspektivet. Skolen flyttet inn i nåværende lokaler i 1992, og dette har vist seg svært betydningsfullt for utviklingen av dagens tilbud. Lokalene ligger på Lille Ullevål og eies av Oslo universitetssykehus. Skoleanlegget er i dårlig bygningsmessig stand.

Både beliggenheten og lokalenes utforming gjør at det er ønskelig at skolen fortsetter å være i eksisterende lokaler. Utdanningsetaten anbefaler derfor at skolelokalene rehabiliteres eller at skolen relokaliseres til en lignende eiendom.

1.4 NESTE UTREDNING

– NY KAPASITET OG UTVIKLING AV EKSISTERENDE SKOLER

Fram mot skolebehovsplanen 2019-29, som etter planen sendes på offentlig høring våren 2018, vil Utdanningsetaten utrede flere elevplasser i videregående skole. I dette arbeidet vil både utvidelse av eksisterende skoler og etablering av helt nye videregående skoler med nye skolefaglige konsepter vurderes.

Som en del av utredningen planlegges en systematisk gjennomgang av eksisterende videregående skoler. Vi vil se på det bygningsmessige og organisatoriske så vel som tilbudsstrukturen. Målet er at alle skoler skal kunne gi et både godt og attraktivt tilbud til sine elever. Et mål er at de ulike skolene skal være attraktive for ulike elever, slik at ikke noen skoler er de alle ønsker seg til, mens de resterende skolene får mange elever som ikke ønsket å gå der. Arbeidet med nye skolefaglige utviklingsretninger (se punkt 1.5 under) vil benyttes i den videre utviklingen av de eksisterende skolene.

Eksisterende videregående skoler.

1.5 NYE SKOLEFAGLIGE UTVIKLINGSRETNINGER TIL BRUK I KOMMENDE UTREDNINGER

Videregående skoler skal ikke bare møte behov for elevplasser, men også bidra til at flere elever fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt for videre utdanning og arbeidsliv. Utdanningsetaten mener at nye videregående skoler må bidra til dette ved at porteføljen av faglige profiler styrkes og utvides. Skolene må fremstå som attraktiv for elevene og gi tilbud som samsvarer med samfunnets og arbeidslivets behov. Utviklingen må skje i tråd med til de nasjonale rammene som er gitt for videregående opplæring med hensyn til struktur og utdanningsprogram.

Utdanningsetaten utreder etablering av nye skoler og utvikling av de eksisterende skolene gjennom konseptvalgutredninger. Som en del av KVU for videregående skoler 2016-2017 har Utdanningsetaten vurdert tre skolefaglige "utviklingsretninger" som kan brukes i planleggingen av alle nye skoler og i utviklingen av de eksisterende videregående skolene. I tillegg vil enkeltelementer fra utviklingsretningene kunne brukes som en del av en enkelt skoles profil eller i utviklingen av egne fagtilbud.

TRE UTVIKLINGSRETNINGER

1. Teknologi og digitalisering
2. Det grønne skiftet, helse og miljø
3. Samfunn og innovasjon i en internasjonal kontekst

Utviklingsretningene er foreslått på bakgrunn av relevante utredninger, framskrivninger og andre dokumenter som beskriver samfunnets og arbeidslivets kompetansebehov.

Det er ikke en forutsetning at hver utviklingsretning blir én skoles faglige profil i neste fase. Konkrete fagtilbud vil avhenge av skolenes fagportefølje, strukturen i videregående opplæring, samarbeidskonstellasjoner og helhetsvurderinger.

Utviklingsretningene tar utgangspunkt i litteratur- og dokumentstudier om fremtidens kompetansebehov; statistikk og forskning knyttet til fremtidens behov for arbeidskraft; og drøftinger i styringsgruppe for KVU VGS.

Involvering av sentrale aktører innenfor høyere utdanning, forskning og arbeidsliv er sikret gjennom en rekke mindre møter, samt fire workshoper med over hundre deltakere fra arbeidsliv og høyere utdanning høsten 2016. Disse møtene og workshopene gir et godt utgangspunkt for videre samarbeid om utvikling av videregående skoler i Oslo kommune.

TEKNOLOGI OG DIGITALISERING

Økt anvendelse av teknologi og økt digitalisering vil føre til store endringer for arbeidsmarkedet. Norske elever må gå fra å lære om IKT til å lære med IKT for å styrke IKT-kompetansen.

For å utdanne en digitalt kompetent befolkning trenger vi skoler der det digitale er helt integrert i læringsarbeidet. Det er viktig med fokus på både teknologiutviklingskompetanse og anvendelseskompetanse.

Fagprofil og fagportefølje

Skolefaglig utvikling med fokus på teknologi og digitalisering bør kople realfag, samfunnsfag og humaniora, og også inneholde kreative og problemløsende fag og tilnærminger.

Med utgangspunkt i dagens tilbudsstruktur, fremstår det som hensiktsmessig å kunne tilby ulike varianter av dobbeltkompetanseløp f eks knyttet til elektro og service og samferdsel, der

elevene oppnår både praktiske ferdigheter og samtidig får generell eller spesiell studiekompetanse. Utvikling av en egen teknologi- og designlinje innenfor rammen av læreplanverket, bør derfor vurderes.

Dette kan bidra til å sikre at den faglige profilen ikke blir for smal, men derimot henvender seg til et bredt segment av elever.

En skole med teknologiorientert fagprofil bør også ha et spesielt fokus på læringsteknologi.

Samarbeid med eksterne aktører

I byrådens strategi for læringsteknologi i Oslo skolen 2017-2019 går ett av tiltakene ut på å vurdere etablering av en innovasjonsklynge for samarbeid mellom forskere, skoler og næring om utvikling av læringsteknologi. Målet med et slik klynge ville være å identifisere nye teknologiløsninger knyttet til pedagogisk design, undervisning, og læringsutfordringer.

Hovedsamarbeidspartnere bør være av en viss størrelse, slik at de har mulighet til å inngå et forpliktende samarbeid over lengre sikt. Samtidig bør man også kople til seg noen mindre, gründerrelaterte aktører.

En teknologiskole vil være et naturlig sted å etablere makerspaces. Begrepet makerspace kan defineres som en fysisk møteplass i et lokalsamfunn der læring, kreativitet og teknologi står i høysetet. En slik arena vil også kunne bidra til at elevene får mulighet for å erfare og bruke ulike teknologier, og til å møte eksterne aktører.

DET GRØNNE SKIFTET, HELSE OG MILJØ

Det er behov for et grønt skifte i samfunnet, til bærekraftige produkter og tjenester som gir betydelig mindre negative konsekvenser for klima og miljø. Bærekraftig utvikling blir trukket frem i Stortingsmelding 28³ som ett av tre sentrale tverrfaglige temaer som på sikt skal integreres i kompetansemålene.

Fagprofil og fagportefølje

I denne utviklingsretningen blir satsning på helse relaterte fag viktig. Helse er i denne sammenhengen spesielt relatert til livsvitenskap, som er en av UiOs tre strategiske satsninger. Livsvitenskap kan defineres til å omfatte alle disipliner som studerer levende organismer. Medisin og biologi utgjør kjernen, støttet av kjemi, fysikk, geofag, matematikk og informatikk. Livsvitenskap favner også samfunnsfag og humaniora.⁴

Digitalisering og teknologisk utvikling står også sentralt som noe av det som skal bidra til å kunne skape løsninger på utfordringene. Muliggjørende teknologier som både nano-, ikt- og bioteknologi, vil også kunne koples tett opp mot denne utviklingsretningen.

I tillegg til helsefag, er byggfag med spesiell fokus på "smart-by"⁵-perspektiver relevant. En satsning på byggfag og helsefag er også i tråd med SSBs framskrivning av kompetansebehovet.

Samarbeid med eksterne aktører

Sentrale aktører innenfor universitet- og høyskolesektoren har alle bærekraft, det grønne skiftet og livsvitenskap som sentrale satsninger i sine strategier. Det kan være naturlig å vurdere et

---

³ Meld. St. 28 (2016-2017) Fag – Fordypning – Forståelse

⁴ UiO-strategi for livsvitenskap

⁵ En smart by er en høyteknologisk by. Den bruker store data for å bedre service og infrastruktur og tar i bruk ny teknologi for å styrke innbyggernes medvirkning. I den smarte byen finner vi også nye løsninger som skaper mer energieffektive og bærekraftige bygg og nabolag. <https://blogg.hioa.no/byer/2016/10/19/egentlig-smart-by-smarte-byen-vaere/>

---

samarbeid med utdanningsaktører for denne skolefaglige utviklingsretningen. Produktivitetskommisjonen⁶ peker også på at arbeids- og næringslivet begynner også å se på det grønne skiftet som et næringspotensial.

SAMFUNN OG INNOVASJON I EN INTERNASJONAL KONTEKST

Samfunnet og arbeidslivet står overfor en rekke utfordringer både globalt, nasjonalt og lokalt. For å løse utfordringene trengs innovasjon, men også humanistiske perspektiver i en internasjonal kontekst. Problemløsende arbeidsformer, bruk av ny teknologi og arbeide med reelle problemstillinger bør stå sentralt for å utvikler kompetanse som kritisk tenking, samarbeid og entreprenørskap ferdigheter. Lederutvikling, demokratiske verdier og medborgerskap bør også være i fokus når denne skolefaglige retningen videreutvikles.

Fagprofil og fagportefølje

Skolefaglig utvikling innen denne retningen bør fokusere på samfunnsfag, språk og økonomi og ha et fokus på ledelse. Selv om det vil være et sterkt samfunnsfaglig fokus, bør teknologi likevel stå sentralt, både i form av at elevene må kjenne til og bruke teknologi for å utvikle løsninger for fremtiden, men også for å få mulighet til å kommunisere og etablere samarbeid globalt. Kunnskap om språk, religion, historie og kommunikasjon blir viktig.

Det bør utvikles en internasjonal profil og språk blir også pekt på som sentralt. Koplingen mellom språkfag og andre fag bør styrkes. Elevenes kommunikative ferdigheter bør stå sentralt og konkrete språkferdigheter bør styrkes f eks. gjennom bruk av digitale virkemidler. Elevene bør også få internasjonal erfaring.

Samarbeid med eksterne aktører

Med utgangspunkt i en internasjonal profil, bør utviklingen av en slik skolefaglig retning gjøres i med utenlandske skoler og virksomheter. Innen denne utviklingsretningen blir samarbeid med internasjonale aktører viktig, men også med offentlige og private aktører i Norge. En mulighet er å etablere lederutviklingsprogram for elevene i samarbeid med relevante aktører fra organisasjoner og arbeidslivet.

---

⁶ En offentlig kommisjon oppnevnt av Regjeringen for å fremme forslag som kan styrke produktivitet og vekstevne i norsk økonomi.

2 SPESIALUNDERVISNING I GRUNNSKOLEN

2.1 BEHOV

KAPASITET OG ELEVTALL

Det er 10 byomfattende spesialskoler i grunnskolen.

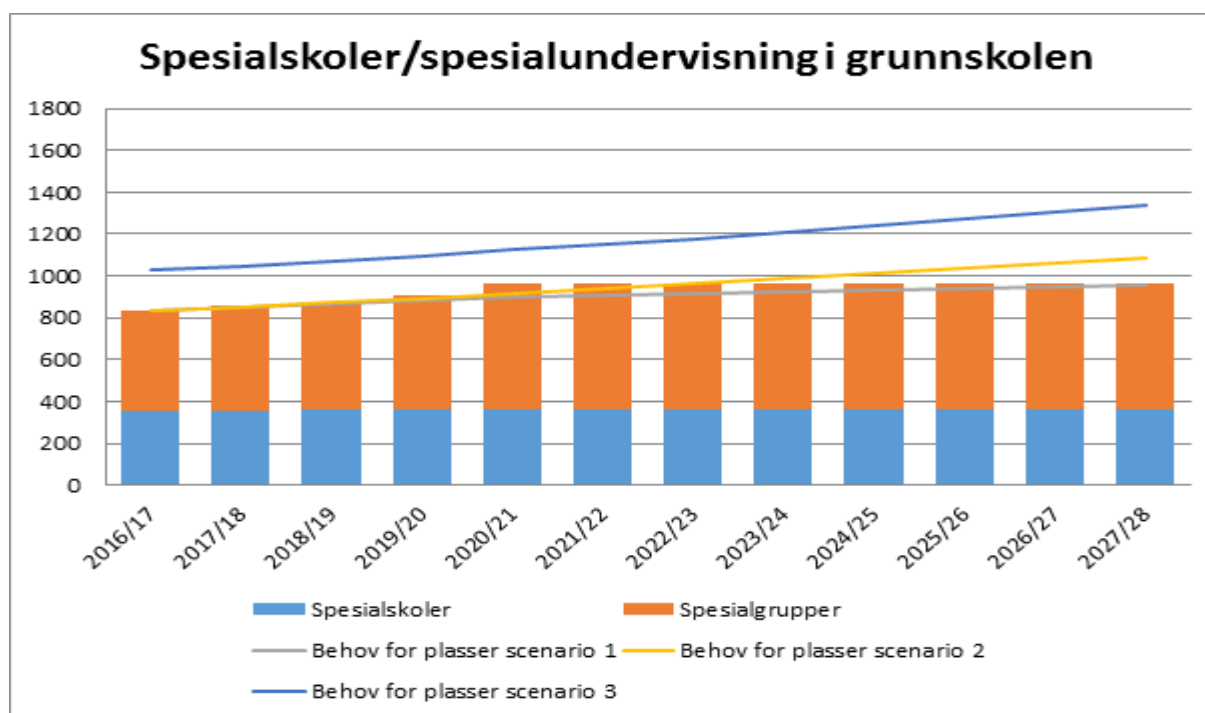
Elverhøy	Ullevålsveien	Voksentoppen	Vestre Aker	Lønnebakken
Haukåsen	Nordvoll	Vetland	Sedsvoll	Brusetkollen

Det er etablert byomfattende spesialgrupper ved 39 grunnskoler. Skoleåret 2016/2017 var det en kapasitet på 886 plasser i spesialgrupper og spesialskoler i Oslo kommune.

Omtrent 5000 elever mottar spesialundervisning i den ordinære skolen.

Det er gjort en omfattende behovsvurdering. Det tas utgangspunkt i dagens elevtall i spesialgrupper og spesialskoler. Behovet framskrives med historisk utvikling i antall elever med plass og antall søkere til tilbudet. Det er utredet tre ulike scenarier for behovsutviklingen:

- Scenario 1 følger generell elevtallsutvikling og viser ikke behov for ytterligere kapasitetsutvidelser (helt marginal underkapasitet i slutten av perioden).
- Scenario 2 følger dagens utvikling i økt aktivitet og søkning. Dette scenarioet tar høyde for eventuell endring i søkningen og utvikling i andel elever med behov for plass i spesialgrupper, samtidig som det tar høyde for generell elevtallsvekst som i scenario 1. Det mangler plasser i slutten av perioden. Utdanningsetaten tar utgangspunkt i dette scenarioet i Skolebehovsplan 2018-2027.
- Scenario 3 forutsetter halvering av søkerlisten.

Kapasitet og behov i spesialskoler og -grupper

Basert på scenario 2 i figur 1 er økningen i behovet for plasser i spesialgrupper/-skoler gjennom perioden 2017/18-2027/28 anslått til om lag 200 elevplasser. Behovsanalysen tar utgangspunkt i framskrivningene fra oktober 2016.

Basert på behovsanalysen anslår Utdanningsetaten at det bør legges inn en sikkerhetsmargin innenfor vanskekategorien multifunksjonshemninger slik at disse plassene planlegges med en gjennomsnittlig oppfylingsgrad på 95 %. Dette er elever som det er både organisatoriske og arealmessige utfordringer å integrere i nærskolen.

De øvrige vanskekategoriene planlegges med en høyere grad av oppfylling. Dette begrunnes med at kapasiteten er fleksibel. Det vil alltid være elever som søker om segregert plass som vil få et godt utbytte av å gå på nærskolen.

Tabellen viser at det etter scenario 2 vil være underskudd på plasser i skoleåret 2018/19. Utdanningsetaten vil balansere dette ved at det tilrettelegges for undervisning i nærskolen. På lengre sikt vil det være behov for ytterligere kapasitetsutbygging i byomfattende tilbud.

VEDTATTE OG IGANGSATTE TILTAK

Utbyggingstiltak	Plasser	Ferdig år	Status
Spesialgrupper ved Holmen skole	24	2018/19	Under bygging
Spesialgrupper ved Løren skole	12	2018/19	Prosjektering
Utbygging av Vetland og Nordvoll skoler er under prosjektering			

2.2 STRATEGIER

I tråd med målene for opplæring i grunnskolen er Utdanningsetatens strategi for utvikling av kapasitet innenfor segregerte tilbud:

1. Spesialskolene holdes på dagens nivå mht. til antall plasser og elevantall.
2. Nye plasser etableres i byomfattende spesialgrupper.
3. Nærskolenes mulighet til å tilpasse bygningsmassen for å integrere elever med funksjonsvansker styrkes.

2.3 ANBEFALTE TILTAK

SPESIALSKOLER

Lønnebakken skole

Lønnebakken skole er en skole for 32 elever med sosio/emosjonelle vansker. Skolen er i lokaler som leies inn av Utdanningsetaten. Lokalene er i svært dårlig teknisk tilstand. Leieavtalen utløper i juli 2020. Bygget er planlagt revet etter leieavtalens utløp og den gamle skolen må derfor erstattes med nybygg. Utdanningsetaten anbefaler at Lønnebakken skole flytter til nytt anlegg på samme tomt. Denne beliggenheten er sentral og godt tilgjengelig, samtidig som den er skjermet, noe som er svært viktig for denne elevgruppen.

Haukåsen skole

Utdanningsetaten anbefaler at Haukåsen skole relokaliseres.

Haukåsen skole er en spesialskole med 83 plasser for elever med multifunksjonshemming er lokalisert i bydel Alna. Skoleanlegget er fra 1973-74. Det er gjort noen oppgraderinger i senere år, men det er store utfordringer i forhold til tekniske anlegg og rømningsveier. Skoleanlegget

må derfor totalrehabiliteres eller rives. Det er spesielt viktig for elevene ved denne skolen at de har forutsigbare og trygge rammer. Samtidig har denne elevgruppen behov for mye plasskrevende personlig utstyr. Midlertidige lokaler vil være en uønsket stressfaktor for elevgruppen. Det vil også måtte bygges like gode midlertidige lokaler som permanente, noe som vil ta unødvendig tid og investeringsmidler. Det er derfor ikke hensiktsmessig å etablere midlertidige lokaler i påvente av nybygg/rehabilitering på eksisterende lokasjon. Utdanningsetaten anbefaler at Haukåsen skole relokaliseres til et nytt skoleanlegg på ny tomt. Det anbefales bruk av tomten til tidligere Stig skole.

SPESIALGRUPPER

Mindre grupper og enheter bør videreføres og relokaliseres med mål om å etablere enheter med optimalt ca 24 elever i 2-4 grupper per skole. Antallet plasser i spesialgrupper for generelle lærevansker bør reduseres. Ved nyanlegg av grunnskoler skal behovet for spesialgrupper alltid vurderes.

Utdanningsetaten anbefaler etablering av spesialgrupper ved tre nye skoler:

Spesialgrupper	Ferdig til skoleåret	Elevtallsøkning
Ny barne- og ungdomsskole på Hoff	2022/2023	16
Ny barneskole på Frysja	2022/2023	24
Ny ungdomsskole på Voldsløkka	2023/2024	24

TILPASNINGER I NÆRSKOLEN

Tidligere kunne behov for "akutte" bygningsmessige tilpasninger ved nærskolene utover det skolen selv har mulighet for å gjennomføre, dekkes ved bystyrets avsetning til akuttiltak og rehabilitering. Etter at Utdanningsetatens bestillerfunksjon for rehabiliteringstiltak ble avvirket/overført Undervisningsbygg, er det vanskelig å gjennomføre nødvendig tilrettelegging ved nærskolene, fordi innskriving og opptak av elever skjer etter søknadsfrist til kommunens "HC-fond".

Utdanningsetaten anbefaler at

1. Det bevilges en årlig avsetning til bruk ved behov for særskilt bygningsmessig tilrettelegging for å kunne integrere elever med funksjonsvansker i nærskolen.
2. Det vurderes å styrke veilendingskapasiteten ved spesialskolenes to kompetanseenheter.
3. Godt fungerende elever med autismespekterforstyrrelser gis tilbud ved nærskolen og det utvikles autismevennlige skoler/skolemiljøer.

2.4 NESTE UTREDNING

Fram mot skolebehovsplanen 2019-29, som etter planen sendes på offentlig høring våren 2018, vil Utdanningsetaten utrede flere elevplasser i byomfattende spesialgrupper. Det vil vurderes spesialgrupper ved alle nye skoler, og kapasiteten ved eksisterende grupper vurderes utvidet. Det skal også utredes om Brusetkollen og Sedsvoll skoler skal relokaliseres til Oslo, og om Vestre Aker skole skal rehabiliteres.

---

3 TILBUD FOR NYANKOMNE MINORITETSSPRÅKLIGE ELEVER I GRUNNSKOLEN OG VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

DAGENS SITUASJON – GRUNNSKOLER

Innføringstilbudet for nyankomne elever med svake eller ingen kunnskaper i norsk er tredelt:

- Alfabetiseringsgrupper for elever fra 3. til 10. trinn med liten/ingen tidligere skolegang.
- Mottaksgrupper for elever fra 3. til 10. trinn for elever som har en del tidligere skolegang.
- Senter for intensiv norskopplæring (Språksenteret) 5. til 10. trinn for elever som har aldersadekvat skolebakgrunn fra utlandet.

Det er ikke behov for alfabetiserings- og mottaksgrupper ved alle skoler. Gruppene er lokalisert ved noen grunnskoler.

DAGENS SITUASJON – VIDEREGÅENDE SKOLER

Oslo kommune har flere ulike tilbud til minoritetsspråklige elever i alderen 16-19 år, med kort botid og mangelfulle ferdigheter i norsk. Det finnes tilbud både til elever med tilsvarende norsk grunnskole og til elever med mangelfull skolebakgrunn:

- Grunnleggende norskopplæring (for elever med mangelfulle ferdigheter i norsk)
- Grunnskoleopplæring (for elever med mangelfull skolebakgrunn)
- Forberedende Vg1 (norskopplæring for viderekomne med god skolebakgrunn)
- Treårig løp i studiespesialisering (for elever med god skolebakgrunn, men behov for styrking i norsk og/eller engelsk)
- Ettårig komprimert løp for elever med fullført videregående opplæring fra utlandet, men som ikke har godkjent studiekompetanse

BEHOV

Det er mange faktorer som påvirker behov plasser for opplæring for nyankomne minoritetsspråklige elever:

- Den generelle innvandringen til landet
- Fordelingen mellom arbeidsinnvandring fra Europa og tilstrømning av flyktninger og asylsøkere fra andre deler av verden
- Skolebakgrunn til flyktninger og asylsøkere fra ulike land
- Antall plasser i asylmottak og omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere i Oslo
- Tilflytting til Oslo fra andre deler av landet
- Bosetning av flyktninger i Oslo

Alle disse faktorene har store usikkerheter knyttet til seg, og kan være gjenstand for plutselig og store endringer som øker eller reduserer behovet for plasser. Dette gjør det svært vanskelig å prognostisere behovet.

For grunnskolen er det ikke gjort en vurdering av behov for plasser i alfabetiserings-/mottaksgrupper utover skoleåret 2017/2018. Det er ønskelig at det lages en egen konseptvalgutredning for disse tilbudene.

For elever i alderen 16-19 år, ivaretas behovet for fremtidige plasser i den årlige aktivitetsplanen for følgende tilbud:

- Forberedende Vg1
- Treårig løp i studiespesialisering
- Ettårig komprimert løp

Når det gjelder grunnleggende norskopplæring og grunnskoleopplæring, er det en egen konseptutvalgsutredning under utarbeiding. I den forbindelse er det utarbeidet tre scenarioer for behovet for plasser basert på ingen økning i behovet, moderat økning og stor økning. UDE vurderer at det mest realistiske scenarioet, er moderat økning sammenlignet med dagens nivå.

UTFORDRINGER

Det er for få av 16-19-åringene fra dette tilbudet som fullfører og består videregående opplæring. Utdanningsetatens mål er at elevene så raskt som mulig skal gjøres i stand til å begynne i ordinær videregående skole, integreres og få et godt grunnlag for høyere utdanning og arbeidsliv.

FORESLÅTTE UTREDNINGER

Det bør utarbeides en utredning for alfabetiserings- og mottaksgruppene i grunnskolen.

Konseptvalgutredning for grunnleggende norskopplæring og grunnskoleopplæring for elever i alderen 16-19 år ferdigstilles.

---

4 FAGSKOLEN

UTDANNINGSTILBUDET

Fagskolen Oslo Akershus tilbyr korte, yrkesrettede utdanninger som bygger på fag-/svennebrev, autorisasjon eller godkjent realkompetanse tilsvarende relevant yrkesfaglig videregående utdanning. Fagskoleutdanningen kan ha en varighet fra et halvt til to år og gir kompetanse som kan brukes direkte i arbeidslivet. I dag tilbyr skolen utdanning innenfor tekniske fag og helse- og sosialfag.

Fagskolen Oslo Akershus er lokalisert på Kuben yrkesarena og hovedtyngden av studenter er fra Oslo og Akershus fylke. Skolen samarbeider med andre private og offentlige aktører for å sikre ivaretagelse av arbeidslivets behov for kompetanse og videreutvikling av skolens tilbud.

KAPASITET OG BEHOV

Fagskolen hadde per juni 2016 hadde skolen totalt 713 studenter. Skolen har god søkning, og god kapasitetsutnyttelse i de fleste tekniske fag. Innen helse- og sosialfag er det fremdeles rom for økning i kapasiteten.

UTFORDRINGER

Utnytte synergier og kvalitetsforbedringer gjennom et tett samarbeid med det lokale nærings- og arbeidslivet, lærlingesenter, videregående skole og teknologisenteret.

FORESLÅTTE TILTAK

Endring i kapasiteten ved skolen er ikke vurdert, og dermed er ingen tiltak foreslått.

5 VOKSENOPPLÆRING

UTDANNINGSTILBUD

Voksenopplæringen i Oslo har tilbud til voksne med plikt, rettigheter og behov for opplæring i norsk og samfunnsfag, samt grunnskole- og videregående opplæring. Personer med oppholdstillatelse i Norge og mindre enn fem års botid kan etter introduksjonsloven ha rett og plikt til å ta 550 timer norsk og 50 timer samfunnskunnskap innen 3 år. Rett og plikt til norskopplæring omfatter personer med oppholdstillatelse på grunnlag av asyl, overføringsflyktninger, sterke menneskelige hensyn, selvstendig grunnlag, kollektiv beskyttelse og familiegjennforente med personer som har oppholdstillatelse eller er nordiske borgere. Arbeidsinnvandrere utenfor EØS/EFTA-området har plikt, men ikke rett til å gjennomføre opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Oslo VO Servicesenter gir intensivopplæring i 50 timer samfunnskunnskap i undervisningsårets ferier. Deltakere fra Oslo prioriteres, men tilbudet gis også til gjestedeltakere fra andre kommuner. Norskopplæringen gis i regi av kommunale voksenopplæringssentre. Dersom deltakere har behov for opplæring utover de 550 norsktimene, kan voksenopplæringssettene gi norsktilbud frem til søker består norskprøve på B1-nivå muntlig og skriftlig, har tatt 3000 timer, eller når det er mer enn 5 år fra søker fikk første oppholdstillatelse. Opplæring i samfunnskunnskap gis kun til deltagere med rett og rett/plikt, men deltakere uten rett kan få delta på kurs mot betaling.

Personer med midlertidig oppholdstillatelse uten grunnlag for permanent oppholdstillatelse har verken rett eller plikt til norskopplæring og må finansiere opplæringen selv. Det gis likevel gratis norskopplæring til alle i aldersgruppen 16-19 år med kort botid i Norge, uavhengig av rettighet.

Voksne med behov for grunnskoleopplæring har rett til denne opplæring gratis. Dette omfatter både norskspråklige og minoritetsspråklige. Voksne som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære undervisningstilbudet har krav på spesialundervisning.

Voksne som har fullført grunnskole eller tilsvarende, men ikke har fullført videregående opplæring, har etter søknad rett til videregående opplæring. Dette omfatter søkere som fyller 25 år i søknadsåret eller er eldre. Fra august 2017 vil søkere med videregående opplæring fra hjemlandet, men som ikke får denne godkjent i Norge, få rett til videregående opplæring. Det er estimert at dette vil føre til 200 ekstra rettighetsdeltakere per år. Dette vil føre til ytterligere kapasitetsutfordringer, særlig innenfor yrkesfagene. Opplæringen er gratis og er et fylkeskommunalt ansvar.

KAPASITET OG BEHOV

Antall deltakere: Pr. 1. oktober 2016 var det 7 700 aktive deltakere i voksenopplæringen i de ulike opplæringstilbudene.

- Voksenopplæringssentre i Oslo som tilbyr de ulike opplæringstilbudene
- Grønland (fengselsundervisning)
- Nydalen (spesialundervisning)
- Skullerud (spesialundervisning, norskopplæring, grunnskoleopplæring)
- Rosenhof (norskopplæring, grunnskoleopplæring)
- Helsfyr (norskopplæring, grunnskoleopplæring, videregående opplæring)
- Sinsen (videregående opplæring)
- For målgruppen 16-19 år: Holtet VGS, Hersleb VGS og Kuben yrkesarena

---

UTFORDRINGER

Opplæringen forgår også i økter på dagtid, ettermiddag og kveldstid. Kapasiteten i voksenopplæringen utnyttes derfor effektivt.

Som følge av de nye lokalene i Osterhaus' gate 22 og Trondheimsveien 2 i 2013 fikk man en kapasitetsøkning for deltakere med norsk- og grunnskolevedtak innen voksenopplæringen. De siste to årene har søkningen til norskopplæring økt, noe som har ført til fullt belegg i eksisterende lokaler.

Oslo VO Sinsen tilbyr videregående opplæring. Plassene innenfor yrkesfag kjøpes fra andre tilbydere, i hovedsak fra videregående skoler i Oslo. Det er usikkerhet knyttet til kjøp av plasser innenfor yrkesfag fordi de videregående skolene må prioritere kapasitet til egne elever. Dette skaper lite forutsigbarhet for søkere og deltakere i videregående opplæring for voksne.

FORESLÅTTE UTREDNINGER

Utdanningsetaten vil vurdere å utrede det framtidige behovet for plasser til voksenopplæring i videregående skole, særlig innenfor yrkesfagene.

Utdanningsetaten

Strømsveien 102
Pb 6127 Etterstad, 0602 Oslo
Tlf: 02180

www.oslo.kommune.no/utdanning
postmottak@ude.oslo.kommune.no